

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Deák Ferencz-utca 12. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.
Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . . . 4 frt
Fél évre . . . . . 2 frt
Negyedévre . . . . . 1 frt
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Janosi-utca 35., illetve Kis-pást-tér 4. sz. alatt
R Vozáry Gyula tanárnál. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetés, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . . . 6 kr.
Bélyegdíj minden beiktatás után . . . . . 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor . . . . . 20 kr.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Jánosi-utca Czikora-féle házában, nem különben minden hazai postahivatal. Az előfizetés legezlszerűben posta-utalvány uján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Pályaválasztás küszöbén.

Még pár hét s aztán ismét itt van az új iskolai esztendő.

Sok szüleinek ezek a napok adnak legtöbb gondot.

Nem értjük ide az olyan apákat, kiknek gyermekei jól tanulnak s tehetségük is van a szellemi munka terén való előhaladásra. Bezzeg fő ám annak a szüleinek a feje, kinek gyermeke gyöngye tehetség mellett gyarló bizonyítványt vagy épen rosszat vitt haza az iskolai év végén.

Az ilyen apa nem tudja, mit tegyen a fiával; szeretné tovább taníttatni, de mintegy maga is sejti, hogy kárba veszett költség az, mit tanulni nem akaró fiára fordít.

Van sok szüle, a melyik a fiu hajlama ellenére, tehetség hiányában is kényszeríti gyermekét a tudományos pályára, sőt nem törődik egyébbel, mint hogy a fiu meg ne bukják, azaz egyik osztályból haladhasson a másikba. Az, hogy tud-e a fiu, vagy nem? másodrendű kérdés.

Ez biz elég szomorú dolog volna, de nagyobbára úgy van. Az nem érhető eléggé, miért kell épen a tehetségtelen és kedvetlen ifjút hajtani az épen nem neki való pályán.

Hiszen van a tudományos pályán kívül még igen sok tér, hol az ifju eléggé értékesítheti s érvényesítheti talán több oldalú ügyességét.

Ósmertem egy olyan tanulót, a kinek sehogy sem fült a foga a latinhoz, meg a számtanhoz, de annál ügyesebben készített el valami kis gépet: csinált bonyolult szerkezetű fegyvert stb. Egy másikat tudok, a melyik a rajzolásán kívül semmi középiskolai tanulmányhoz nem konyított, s még a történelmet is óriási erőfeszítéssel tudta kissé megtanulni. Azt kérdelem én: vajjon az előbb említett fiuban nem egy jó gépészmester vesze-e el? s az utóbbi jó rajzoló nem vihetné-e apja

inkább neki való pályára, hol szép rajzoló képességének igen nagy hasznát vehetné?

Hát nincsen-e elég tisztos pálya még azon kívül, a mit reáliskola vagy gymnasium elvégzése nélkül lehetne megfutni? Hát az a sok szép kereskedő-, iparos-, gyári pálya, hol kellő szakismeret, becsület, lelkiismeretes munka és ügyesség mellett egy kis befektetett tőke busás eredményeket is tud előállítani!

Vagy csak nálunk van az, hogy egész özőnével tódul az ifju olyan állásra, hol alig 400, 500 vagy 800 frtos évi fizetés mellett egész életén át tengődni kénytelen, mint irnok, dijak vagy más effélé. Mert hiszen tehetség s tegyük hozzá pártolás hiányában még érettségi bizonyítvány mellett is, alig haladhat előre az, a ki a képzettségnek elég fokát nem szerezhette meg.

Aztán valljuk meg, ma már, mikor egy igen alsóbb rendű foglalkozáshoz is az oklevél szerzését kívánják meg, s ez később még inkább úgy lesz, a pártolásnak diploma nem létében kevesebb tere nyílhatik, mert bizonyos fokú kvalifikációt megkövetel az illető hivatal szabályzata, természete.

Hát bizony én részemről, ha gyermekemnek nem való a tudós pálya, nem gyötörném a fiut akarata ellenére, hanem adnám olyan foglalkozásra, a mi az ő természetének, hajlamának jobban megfelel; de aztán törekedném azon, hogy akár mesterség, akár más legyen az, a mire a fiu került, azt jól kitanulja, járjon, keljen s tapasztalatot szerezzen a maga szakában.

Sok, de nagyon sok olyan pálya van, a melyen tisztességesen lehet keresni, megélni, s a mely, habár nem hagyja finomnak és puhának a nemesszármazású férfi kezeckéjét, mind a mellett becsületes, kitartó munkával jobban biztosítja egy nagy családnak is a jövőjét, mint olyan kisebb rendű hivatal, a melyet Csíky Ger-

gely jeles drámaírónk a „Czifra nyomorúságok“ban kifiguráz.

Részemről intelligens pályán vagyok, szereztem is azt nagyon, de nagyon, van is évenként mintegy ezer frtra menő fizetésem, a melyből nagy nehezen megélek ugyan népes családommal, pedig bizony sok kívánni valója, igénye van uri (!?) állásomnak, azonban sokszor bizony gondolkozóba esem: nem lett volna-e jobb valamely tisztos iparos pályára lépnem? vagy hogy most segédeim taglóznák le a marhákát s árulnám sok jó perccentel a lust, mely után sok mézárósné járhat szebbnél szebb selyem ruhába s én sem penészedném egész napon át a hivatalos szoba büzhödt levegőjében.

Bizony csak meggondolni való és nehéz dolog a pályaválasztás, mert ha a szüle gyermeke hajlamának, képességének megfelelő állást ad, az azt jó kedvvel, elég sikerrel töltheti be. S ne törekedjünk arra, hogy a gyöngébb tehetségű gyermek a nehéz szellemi munkában erőltesse meg magát, s ama megerőltetés azon kívül, hogy kedvét szegi, talán könnyebben is elzúlltá. Boldogtalanná teszi egész életére, mint számos példa keserűen igazolja. Gondolkozzunk tehát az új iskolai év küszöbén, s határozzunk okosan affelől, minő munkakört biztosítunk körülményeinkhez, gyermekeink hajlamához képest magzatainknak.

Mindenek felett azonban legyünk azon, hogy a gyermekifju azt a pályát, a melyet magának választott, kedvvel, buzgósággal fussa meg és magának, és nemzetének hasznos tevékenységű embere lehessen.

Adja Isten, hogy úgy legyen? D. d. s.

A közigazgatási bizottságból.

A folyó hó 12 iki ülésben jelenvoltak az előadókon kívül a választott tagok közül: Máriaassy Andor, Hímös László, Bornemisza István, Szentiványi Arpad, Mihalik Dezső, Okolicsányi Gáspár és Szentmiklóssy Sándor.

T Á R C Z A.

Csendes nyári este....

Csendes nyári este, — közel már az éjjel,
Imádkozom érted összekulesolt kézzel:
Kérve kérem most is — bár megcsalad szívem —
Ne verjen meg... de áldjon meg...
Téged a jó Isten!

Esteli barangszó esendit-kondit halkan,
A te neved áldja még mostan is ajkam;
Bár elhagyta engem, kijátszottad szívem...
Ne verjen meg... de áldjon meg
Téged a jó Isten!

Fényes alkony-essillag egyre fénylik jobban —
Rád ismerek benne, — szívem fájva dobban,
A te esalja szived... bár megcsalad szívem...
Nem vádolkak nem átkozlak...
Áldjon meg az Isten!

Nyugszik a természet, — néma halotti csend,
Nyugalom ide lent, nyugalom oda fent;
Bár szívemben bánat... sírig kísér innen...
Még ot an is, azt óhajtom:
Áldjon meg az Isten!

Ferber Albert.

Rodostó és a bujdosók sírjai.

(Thaly Kálmán történelmi kutatásai a helyszínén, közölve a „Századok“ f. évi júniusi és júliusi füzetében.)
(Vége.)

Az eddig felsorolt helyeket látogatta meg búvárunk az első nap délelőttjén. A délutánt a parochián a régibb anyakönyvek átkutatására használta. A halotti, születési s esketési anyakönyveket Rákóczy idejétől egész 1848-ig pontosan átnézte; minden magyar vonatkozású adatot hiven lemasolt.

E fáradságos munka után, mely estig tartott, bár a nap már leszállt, a fényes keleti ég még eléggé világított, hogy a tengerpartra mevue, a „madzsar eseszmet“ megnézzé. Ez négyszögű kőépítmény, melynek falazata fényesre csiszolt, nagy fehér márványlapokból van rakva. Az egész, kiugró keskeny parkányokkal tagolt három függélyes mezőből áll, a legfelsőt jelenleg pyramis alakú tetőzet fedi. Ennek helyén eredetileg ezimeres és latin

feliratos korona, vagyis portálészertü fölzet emelé a csurgó díszét. De valami romboló kezek másfél évtized előtt elhordták e márványkoronát. Mikor Kubinyiek ott jártak 1862-ben, még ép vala.

A vizet ma is adja s ez a 3 függélyes kövező közepejébe alkalmazott vasesővön ömlik ki az alatta levő hármás, hosszadot márvány-medencébe. Vizét ma is legjobbnak tartják Rodostóban s innen látták el hajdan az egész magyar telepet vízzel.

Van még ezen kívül egy „magyar eseszme“ a magyarok egykori földjein, mintegy félóránira a várostól, melyet szintén Rákóczy rendeltetere „a magyarok ástak.“ De mivel az éj már beült s ennek többé semmiféle ködisze sincs, búvárunk a kirándulást oda elhagyá.

Másnap, vendégelői szállásán, korán reggel görög s örmény földművesek jelentkeztek s beszélni kívántak vele. (Ottlétének híre bejárta már a várost.) Előadták neki ezek, hogy a határban a magyaroknak sok jó szántóföldjük s réjük van még, a mi most gazdátlanul, parlagon hever. A törökök nem engedik használni senkinek, s megtörtént, hogy valamely görög vagy örmény gazda beültetvén azt, a törökök kikergették onnan, ok tehát arra kérték búvárunkat, mint a magyar küldöttség fejt, hogy adja el nekik örök áron vagy legalább haszonbérbe e földeket!

Valóban érdekes állapotok Rákóczy s bujdosó társai hagyatékára nézve! Csakugyan III. Achmed szultán, mikor „egy egész utczát“ adott Rákóczynak, akkor földbirtokot is adott neki örök-joggal, a miről szóló fermán most is megvan a rodostói városházán, s mivel visszavonva maig sincs, a törökök most is érvényben állónak s így tiszteletben tartják. A földek pedig az utolsó bujdosó magyar 1799 ben történt halála óta parlagon hevernek, valamint házaik is gazdátlanul állanak, mert török adománybirtok leányágra nem szállhat. De a görög s örmény földművesek kérelme búvárunknál, természetesen eredménytelen vala.

Ez ügygyel összefügg a keresztyén temetők ügye is. Ezek most — róm. katolikusoké, gör. keletiek és örményeké egyaránt — mind a városon kívül, a magyarok egykori földjeinek egy részén fekszenek; régente azonban a városban, illető templomuk körül valának. Az át-helyezkedés az által vette kezdetét, hogy a róm. kath. egyháznak akkor többségét képező magyarok közül némelyek nem a városi temetőben, hanem kedves fejedelmök kertjében kívánták magokat eltemettetni. Így lett Rákóczy, már fentebb leirt belső kertjéből lassanként

temető, melyet eleinte „hortus Hungarorum,“ majd „cimiterium Hungarorum“ s végre „cem. Catholicorum“ névvel jelöltek, minthogy később más nemzetbeli katolikusokat is ide temettek.

E példán felbátorodva, a görögök s örmények is elhagyták ő temetőiket s a magyarok gazdátlan földjeire kezdték temetni halottjaikat. Mert tudták, hogy a török a temetőt szent helynek tartván, ezt elűzi s megengedi. Sőt az ő temetők halottait kiásva, csontjaikat szintén áthordták az ujba. Így dulták fel szegény Mikes sírját is s ma már fel nem található.

A már említett 7 szelmalom is a magyarok földjein van, lehet, hogy már Rákóczy idejében ott volt, vagy ő engedé meg odaépítésüket.

E reggel felkereste búvárunk Rodostó Mathuzsáleme, a kávé atyja, egy 95 éves agg. kinek emlékező tehetsége még jó rendben volt s nem közönséges értelmet árukt el. Szerinte is Rákóczy palotái nagyon fényesok, kertjei igen díszesek s kiterjedtek valának. A tenger felőli főkapuról szülőitől hallotta, — mert azt az ő zsenge gyermekkorában bontották már le, — hogy olyan fényes, sőt még fényesebb volt, mint a sztambul császár kapuja. Palotáinak emeletéről két szép függő-híd vezetett az utca átellenes házórának emeletébe s ezeken át diszkertjébe. Erre járt sétájára a fejedelem. Diszkertje kettő volt: a belső és külső. A belső, melyet már említették, a későbbi magyar vagy kath. temető, a külső, a mostani örmény temető helyén. Mindkettő a tengerpartig terjedt, s lent a tengerpart szegélyét is szép fasorral ülteté be a fejedelem, melynek árnyas ösvénye kedves sétáló helye volt a bujdosóknak, mint Mikes is írja, szép holdvilágos esteiken éjfélig is. Szóval — mond az agg — minden igen szép, díszes és reudes vala itten, azonban a fejedelem halála után valami idegen népek, frenkek költöztek ide a magyarok közé, és azok felforgattak, átváltoztattak, elhanyagoltak mindent.

Az agg görög elbeszélése csakugyan összesség a történelemmel, az ő frenkjei Rákóczy József zagya, legkivált francia és olasz kalandorokból álló udvari népei valának. S Mikes is mondja, hogy József herczegnek semmi sem volt úgy jó, a mint apja elrendelte, — minden régi rendet felforgatott Rodostón.

Még egy öreg örmény földműves keresé fel búvárunkat, ki hallván, hogy a „madzsar eseszme“ feliratos köveit keresi, tudatá vele, hogy ezek egyike már vagy 10 esztendeje a plébános ur faskamrájában van. A plébános ugyan maga sem tudott róla, de a hely színére

Fáy Gusztáv főispán ur melegen üdvözlő a majdnem teljes számban megjelent tagokat s megnyitja az ülést.

Tornyos György, volt adófelügyelő s jelenleg pénzügyi igazgató helyettes búcsút vesz a közigazgatási bizottságtól s köszönetet mond annak hathatós és mindenkor tapasztalt támogatásáért. A bizottság, tekintve, hogy hivatalos működése és társadalmi érintkezése folytán közbeesülés- és szeretetben álló volt adófelügyelőnk továbbra is köztünk maradjon s a közigazgatási bizottságban is ezután mint helyettes fog részt venni, ezen búcsú és köszönő iratot Tornyos György eddigi működése iránti teljes elismerésének kifejezése mellett tudomásul vette. Erre benutatta magát.

Netkovszky Adolf kir. pénzügyi tanácsos s pénzügyi igazgató, s kéri a bizottság támogatását új állásában. Rokonszenves finom fellépeése biztosítja részére a bizottság támogatását.

A közigazgatás körében említésre méltó különös esemény nem fordult elő.

Az adóbefizetés eredménye július havában következő volt: Az 1888. évi hátralék és 1889. egész évi tartozás 746921 frt. Erre befizettek 299915 frtot, mi a múlt évi január-júliusi eredménnyel összehasonlítva 2486 fittal kedvezőbb.

Tanügyi a megye területén ez évben 20 nyári kisdudovoda szervezetett, melyekből a tornaljai járásra 16 esik. A bizottság újból intézkedett, hogy a tornaljaihoz hasonló eredmény a többi járásban is előre biztosítható.

Tanítválasztás. A dobsinai közs. felső leány-népiskolához megválasztott Jaeger Vilma hiványát megerősítették. Halasi Jenő és Wüthenberg Zsófiának helyettes minőségben egy évre történt alkalmaztatása oly megjegyzéssel véteztet tudomásul, hogy ez a két állomás jövőre teljesen minősített egyénekkel véglegesen tölthető be.

A Káposztafalváról Sztraczena község elhagyásával a tisztelez-popradi hadászati uthoz a kereskedelmi miniszterium által tervezett utvonásra nézve, mely a jó karban lévő Káposztafalva — pusztamezei uttal párhuzamosan a Popova hegy tetejére vezetne, megjegyzték, hogy megyénknek ezen utvonásra semmiféle szüksége nincs.

A közegészségi állapot július havában kedvező volt. A verhasban Moisány községben megbetegedett 14 gyermek. Halálozás azonban nem fordult elő. Törvényszéki boncolás Dobsinán és Csizben végeztetett két, — rendőri boncolás 4 esetben: Závadkán, Lueskán, Göcsön és Királyiban.

A megyei kórházban ápoltak 132 beteget, kik közül 5 halt meg s 57 gyógyult meg.

A nagyrócezi fürdő megnyitása aug. 4-én.*)

Felolvasta: Mihalik Dezső.

Szívesen üdvözljük kegyeteket ez ünnepélyes alkalomból ezen kies helyen és őszinte szívből köszönjük, hogy becses meghívásunknak eleget téve, bennünket szerencséseltetni s ez által barátságuk, kedves leereszkedésüknek újabb jeleit adni méltóztatának.

Egy kis ünnepet űlni, egy szerény ünnepélyt tartani volt vágyunk azon alkalommal, midőn fürdő- és üdülőtelepünket s nagy közönség rendelkezésére bocsátjuk s hogy ezen ünnepélyhez legjobbjainkat vendégeinkül hívni, velük örömeinkben osztozni, őket vigaságaink részeseivé tenni el nem mulasztottuk, azt meghívóink által kegyesen tapasztalták; hogy pedig csakugyan kegyetekben

*) E magvas ezikk mult számunkból tér szűke miatt maradt ki. Igen jól esnek lelkünknek, ha e ezikk szellemes írja, ki Nagy-Rőcze város társadalmi életében több irányban tevékenyen buzgalkodik, gyakrabban forgatná ügyes tollát lapunk hasábjain is. Szerk. helyettes.

menvén, csakugyan ott találták s rajta még a felirat jobb oldali részét. E feliratot különben Kutscheira is lemásolta — még akkor a maga helyén állván — s ebből tudjuk, hogy a csurgót csakugyan Rákóczy emeltette és 1812-ben Kőszeghy Gergely helyreállította.

A magyar vonatkozású helyeket mind összejárván, sétat tett bűvárunk a török városrészben is, hol a törökök magyarszeretetét jellemző kis epizód történt velük. T. i. egyik társa D. brezenbe szóló levelezőlapot adván fel a postán, a török postafizetek elolvastván a Debreczen nevét, lélekszakadva rohantak utánok, örömmel mondván: Halottok, hogy magyar testvérek járunk itt, s reméltük, várunk, hogy megfogtok látogatni minket is, nemesek az örményeket! Jertek be hozzánk legalább egy fiúdzsa kávére!

E nap este 6 órakor hajóra szállván, elhagyta bűvárunk Rodostót. Elmélázva nézte — írja — a nyugovó nap búcsúszógaraitól megaranyozott gyönyörű fekvésű várost, különösen a magyarok utcáját, Rákóczy ebedlőpalotás házat s a fehér márvány-lapjaival messze tündöklő „madzsar eszeszmét“, melyet legtovább kivehetett.

Közli ezután — a mennyire a hézagok adatakból kimutatható, a fejedeleme életében Rodostón lakott magyarok neveit, számszerint 52-től, ezután az anyakönyvekből tett jegyzeteit. Ezekből megtudjuk, hogy 1740-től (a mióta az anyakönyv megvan) 1848-ig 78 magyar halt meg Rodoston, 13 magyar házasság kötött és a magyar keresztek, illetőleg születések száma 1738-tól (ezek anyakönyve ez évtől kezdve van meg) 1846-ig 128.

Még a Kőszeghy-család történetére terjeszkedik ki, összeállítván annak 7 nemzedékre terjedő származástábláját, majd az 1799-ben, 120 éves korában elhunyt Horváth Istvánról szól, ki az utolsó igazi, még a hazában született magyar volt Rodostón, s kit öreg korában az ottani görögök mindig csak Szent Istvánnak (Ojeros Stephanos) neveztek.

Elmondja végül bűvárunk II. Rákóczy Ferenc, Zrínyi Ilona és gróf Beresényi Miklósné szül. gróf Csaky Krisztina Konstantinápolyban levő sírhelyeinek állapotát, valamint kirándulását Izmidbe Thökoly Imre sirjának megtekintése végéig. Itt azonban ezeket mellőzve, azon — azt hiszen, minden hazafiúi szív óhajtsával zárom be e nagyon vázlatos ismertetést, vajha a még megmenthető kegyetes emlékei a bújdosóknak a hazába hozatván, a Nemzeti Múzeumban közkinésüket képeznék!

S. I.

birjak részvevő és önzetlen barátaink gyöngyét, kincsét, szíves megjelenésökhöz eléggé igazolták, legyenek általam még másodsor is szívünk legnemesebb érzetéből üdvözölve.

Mivel velünk ide kifáradni szívesek valának, ha kegyesen széttekintenek, egy szerény bár és igénytelen, de mindenestre némi esinnal és izléssel, némi kényelem és gondtal teremtett oly új alkotást és intézményt fognak találni, melyet városunk kellő öntudattal, nagy szorgalom — hogy ne mondjam — lelkes felkarolással igen takarékosan, önmaga díszére, az üdülést megkivánók és megérdemlők lelki-teszt megpihenésére, a szenvedők javulására teremteni örömmel igyekezett. — Erre ezen kies helyet, félre a nagyvilág zajától, százasod erők borította völgynek valóban andalító öln. ligetek és bozótok ózondus hűvös árnyában, hol a természet fenséges esendjét csak a hegyi patak leomló moraja, az erdők és ligetek vidor esiesergő népe, s legfőkébb a felvidék szorgalmas gazdájának a nagy hegyek lejtőjéről is szénát gyűjtő megmunkált munkásai koronkénti danája váltja fel, a hol megtör a szelek romboló, ártalmas ereje, megszeli a forró heve a nap tűzugarainak s csak a holdkor és az éjszaka csillagainak virasztó fénye lebeg, ép oly szeliden az ide tévedt és itt szívesen látott látogatóra, mint a nagy világban, a hol a természet fenséges nagyszerűsége, mint nyitott könyv kínálja ezernél több érdekes lapját a természet barátjának, ahol az alkotás Istene két kézzel vetette ugyan a hegyek tömegét, de azokra örök havat nem lehelvén, oldalán a rengeteg mindannyi óslakói lelkesedő foglalkozását a pásztorkürt zavarja, szóval hol a természet nagyszerűségében egész poezisát is bírja, és hol ezenkívül hatalmas vasas forrás mintegy megjelöli a választandó helyet, s az ösök bölcsessége már száz és néhány év előtt egy — az azon kor igényeit kielégíthetett — de ma már fen nem tarthatott fürdőt birt, ott emelte és építetté nemes városunk fürdő- és üdülő helyét — s ezen hely ez és itt vagyon.

Építettük ezt kegyeteknek úgy mint önmagunknak, s épen mert így tevünk, nem kívántuk azt megnyitni kegyetek jelenléte nélkül.

Új épületeknél, főleg azoknál, melyek a köznek javára vagy szolgálatára építvők, az alapkövetéltet szokták bizonyos ünnepélyekkel eszközölni, egy urnába helyezvén el a járatos pénzeket, a jelen voltak névjegyzékét s egy okiraton örökítik meg az alkotók neveit, az alkotás történetét; mi ezt másként eszeltük ki.

A járatos pénzeknek ily ünnepély alkalmával elég sok más rendeltetésök van, a városnak talán utolsó pénzét is a berendezés vévé igénybe.

A jelen voltak névjegyzékén állandóan örvendei kívánván, annak megörökítésére egy vendégkönyvet ma megnyitni lesz szerencsénk.

Az alkotás rövid történetét és előzményeit ismerni, a vezértérfiaknak a közszolgálat egyetlen jutalmával — az elismeréssel — adózni, ezelszerűbbnek véltük ma mint a később nemzedeknek és általa, s így történt, hogy engem ért a szerepe még pár percig eszedezni türelmükért, elmondandó mindazt, mit ama urnába kellett volna zárnunk.

Nagy-Rőcze városa a multban, csak e század elejéig pillantva vissza, szorgalmas, vagyonos és lelkes polgársággal birt. Szék- és központja volt egy a multban hatalmas vasipartársulat előbb az Unionak, később egyik gőcpontja a R.-M.-Vasműegyletnek. Lakosai iparosok valának, s szegényebb osztálya állandó és jövedelmező foglalkozást nyert a vas-olvasztó művek körül. — Annyi szeretettel esüggött ezen város közönsége azon hatalmas vasmű-társulaton, hogy egész vagyonát a polgárság erkölcsi testülete ezen társulat papírjaiba fektette, mely azután hagyományok által is állandóul növekedett. S hogy ezen szeretet és vonzalom öröklött s fennal ma is, ma, midőn azon lokális eredetileg magyar-társulatot egy európai, nemzetközi világhírű társulat váltotta fel, melynek ipari fejlettsége, pénzügyi hatalma, technikai berendezése valami új, a legújabb és általunk nem is ismert, s csak hazafisága azonos a régivel, igazolja azon tény, hogy ezen társulatnál egy kis részzel bírnai mi is sietünk, annak vezérő férfiái pedig kegyesek — igazán kegyesek — miért mély halánk, elismerésünk és köszönetünket vegyük szívesen, bennünket nemesek minden közjóra elézött és kulturális törekvésünkben a leghatalmasabb pártolni, de sőt szívesek örömeinkben — az ut fardalmait és időbeli áldozatot nem kimélve — osztozni, mint azt tapasztalni most is szerencsénk van.

De öregbedett vagyona ezen társulat emelkedése folytán is, és jövedelme annyira fokozódott, hogy az 50-es években magát boldog emlékü földesurától igen jutányos áron megválthatta.

Ezen megváltás volt Nagy-Rőcze városa életében a legnagyobb korszakot alkotó esemény, áldassék boldog emlékü, s annyi fejedelmi tulajdonokkal birt volt földesurának emléke örökön örökké!

Ekként városunk az összes földesuri jogok- és javak és tetemes tőkét képviselő papírok birtokában új és jobb jövőnek nézett elé, s ezen jövőjének első alapjait megveté, midőn 1872-ben az új községi törvény alapján rendezett tanácsú várossá lett.

Mint az egyes ember életében megcsik, nem maradhat el egy communitásnál sem, hogy láthatára koronként és mulólag elhomályosodjék és beboruljon, s így ködös, borus, homályos korszak üzte el rövid időre ezen communitas verőfényes napját és a 70-es évek elején, mely korszak itt nemzetiségi üzelmekre rejtegett méhében kedvező áramlatot, s párt- illetve nemzetiségi harc dulta mindnyájunk nyugalmát, tette keserűvé nekünk az existenciát, és fosztott meg minden jó szerüktől. De mintha az egy az organizmusban lappangó kör crisisét képezte volna, belbajunkból javulni indultunk, a delirumból egy jó reggelre ébredünk, izmainkat megacélozva éreztük, férfiuertőnk, akaratumk és elhatározásunk teljességét ime kifejeztük, úzte a tetterőtől, lelkesítve mély hazafiságunk érzetétől, az összetartás, a barátok és jelesek támogatása lelkesítő tón és sikerült a nemzetiségi bünyös aspiratiók hydráját java fejlődésében, fészkeben, nyílt fegyverekkel, fényes nappal a magyarok Istene segélyével elfojtanunk, azóta lett városunk Nagy-Rőcze évé, azóta lett igazán rendezett tanácsú várossá s azóta állt feladata magaslatára.

Az országos különönmű hatóságok szervezkedésénél érdekeinkben mi is buzgalkodván, jóakaróink pártfogása által a kir. járásbírságot, adóhivatalt, közjegyzői szék-helyt ide nyernünk sikerült. A város törekvéseiért, érde-

meiert méltó jutalom. Ezen hivatalok egyéneiben társadalmunk kiváló erőket nyert, példányképül szolgálható férfiakat jeles családokkal, kiket mienknek tudni, csak szerencsésnek tarthatjuk s kik városi ügyeink és társadalmi életünk eseményeiben tevékeny és sokszor kiváló szerepet vittek, s egészben a mieink levének.

Miként az új korban minden város missiója egy-egy értelmi, kulturális, ipari- és kereskedelmi központtá lenni s ez érdemben — ha kell — vagyoni erői legjavát áldozatul hozni, ezen missiót tüzte maga elé városunk előjárósága is, s második lépésül határozá, egy minden kellekeknek megfelelő szálló építést, egyrészt idegen látogatóink kényelmese elhelyezése végett, másrészt egy nagyobb összejöveteli terem és társalgó helyiségek megalkotásával a helybeli társadalmi élet fellendülhetésének első alapjait letendő. S tisztelt kegyetek jól ismerik azt a díszes tanztermet, mely messze vidéken kiváló és oly kedves alkotás, hogy tisztán álmos léleknek kell lennie avagy világgyűlölőnek, ki abban magát jól ne érezne. Ismerik kaszinókat, mely több év előtt álta már meg fennállása 25-ik évforduló ünnepét, s melynek, mint kiváló társadalmi tényezőnek fontosságát szabad legyen itt azon hozzátétellel kiemelnem, hogy nemes városunk bőkezű gondoskodását az új aerában ez intézménytől sem vonta meg soha.

Országos hivatalok és díszes teremfogadó birtokában, a város tevékenységét, áldozatkészségét ismét más tere, a nevelés-tanítás terére összpontosította ezután. És megalkotá böles kormányunk hathatós pártfogása és tete-mese anyagi áldozatai mellett a polgári fin-iskolát, asztalos-, porcellánfestő- és könyvkötő műhelyekkel. Megszűnván az előbb virágzott kis-ipar sok ága, s a kor ma az iparostól is bizonyos iskolai műveltséget követelvén, teljesen pangásnak indulván az alsóbb néposztály fuvarozása, foglalkozása, — mind terhebbé a kis gazda helyzete, oly nevelő-intézetet, oly iskolát kelle teremtenünk, a hol nem kizárólag a tudományos pályákra neveltetnák az ifjak, hanem neveltessek jeles iparosokká, művelt gazdákká, felvilágosodott kis tisztviselőkké — ezen elvek adták az eszmét a polgári iskola létesítéséhez.

Nagy közöny — ellenszenv — és számos küzdelem után ezen intézetünknek most már nemesak városunk, de társadalmunk által elejétől fogva és mostanáig sem szűnő felkarolása, jeleseink, barátaink pártfogása, vármegyénk vezérterfiak, bold. és jelenben tisztelt szeretett alispánunk és tanfelügyelőnk buzgalmanak állandó élvezete és böles kormányunk áldozatkészsége mellett dicseretes megerősödését és felvirágzását jelezhetem. — Bízské lehet az ezen intézet élén álló iskolaszék, hogy semmi fáradságot nem ösmerő lelkesedése nem eredmény nélkül ringatá az intézet bölesjét, hanem gyönyörködhetik, a ma már életerős ifju hatalmas fejlődésén. Ezen intézet jeles tanáraiban társadalmunk ismét új erőt nyert: — városunk emelkedésének, — örömmel említhetem — minden tereken derék tényezői ama tanfériak. — És mit tett a társadalom ezen talán legkedvesebb gyermeke jövője érdekében? csaknem egész tevékenységét ennek szolgálatába rendelte, s a legnagyobb áldozatkészséggel ezen intézet céljaira 10.000-nél több forintot gyűjtött, tánczolt és mulatott össze.

Ezen nagy szükséglet, melyet ez intézetnél sehonnán eleinte fedezni nem bírtunk egyrészt, másrészt megerősödött társadalmunk állandó összetartása szükségének állandó érve, — a művelődési nemes ezél terjesztése, — a magyar nyelv és szépművészetek megkedveltetése adta nekünk ama további eszmét, társadalmunkat egy műkedvelő-társulat megalakítása által a költő szerint azon egy akollá alakítani, melynek egy pásztora legyen esupán, — a lángoló honszeretet. Hét éve áll fenn ezen társulat s valóban városunk közművelődése történelmében méltó helye lesz, mert nemes hivatásának — szerény véleményem szerint — teljes magaslátán áll. Nem tudom, nem ezen intézmény szerelte-e nekünk legfőbb, legkedvesebb barátaink és pártfogóinkat, s nem ennek köszönhetjük-e polgári, néha terhes kegyérkereseti munkálkodásaink és gondjaink közepette, leszbb óráinkat. Hogy ezen intézményünk feladata magaslatán áll, ez itt, idő rövidség miatt, nem eszethető, egy pártatlan nemes ezél állandó megvalósítására törekszik öntudatosan, — azt igazolja a lelkesedés, melylyel szolgálatában állunk, — az eredmény, mivel dicsekedhetünk, a népszerűség, melylyel ez felkaroltatott.

Azonban elég idő lesz szentelve a vig műzsáknak még ma, — elterelem figyelmöket a gonosz és bösz elemekre, melyek minden virágzást előlmi, életet és vagyont elpusztítani szoktak. Hogy ezen elemek ellen is védve legyünk, szerveztük — ma már 10 éves — önkéntes-tűzoltó intézményünket. A város az intézet létesítője, annak jeles fia előjáró, szervezői — derék polgárai képezik az egészséges test szervezetét. Nem divatból lett népszerű, hanem a közszelem, a jelesek állandó érdeklődése, a város odaadó felkarolása által. — Hogy példásan szervezve, jelesen működik, igazolta számos tüzeseteknél úgy itt, mint a vidéken, s igazolja van az által, hogy ez időszertinti főparancsnoka a vármegye által járási főparancsnoknak kineveztetett.

A város és társadalmának ezen mindenfelé kiterjedő figyelmét továbbá el nem kerülte a kisdudek nagy halandósága, és sokaknál az első nevelésnél észlelt fogyatkozások. Hogy ezen bajon segítve legyen, vármegyénk közművelődési egyesületének lelkes kezdeményezése és hatalmas anyagi mint erkölcsi támogatása mellett két év előtt felállítottuk a magyar ajku kisdudovó-intézetet. Hogy hosszas ne legyek „virágzás“ halvány kifejezése azon állapotnak, melybe ezen intézetet a minden oldalról dicseretesen és állandóan élvezett folkarolás juttatá. Ugy ezen — mint a műkedvelő-társulat azon két közművelődési intézmény, melyeknél nőimnek is, — őket méltan megillető helyet és tért engedének, — s mivel szép, nemes és jóban versenyezve, ők a mi ösztönző géniuszaink, — az első éljen őket illesse!

Ezen kisdudovó apróságainak ajakán a magyar nyelv alapos használatát tapasztalni talán legalább is oly öröm, mint volt az, midőn mostani polgármesterünk megválasztása után városi képviselő testületi ülésünket — tudtommal akkor először — s azóta mindig, — magyar nyelven nyitá meg. Nemesak ezért, de általában is, — a második éljen őt illeti.

Ismét csak hatni, alkotni, teremteni ohajtván, — ez lévén különben is az öntudatos férfi jelszava, csak addig vártunk, míg néhány forint, jelesen sáfárkodó vá-

rosi tanácsunk gondoskodásából megtakarítva lesz, azonnal hozzáfogunk a fürdő felépítés eszméjéhez. Rövid két év alatt lett és épült a fürdőhely, melyet ezuttal először van szerencsénk, mint valami kicsinyt bár, de készlet, és fejlődésképezt bemutatni.

Ezen alkottással programmi tűzött első sorozatát teendőinknek bevégeztük volna. Ezen kies helyet olyanak véljük és szeretjük, mint midőn a gondos anya — kis leányát minden szükségessel elhalmozva, a kiháztatkor, egy gyönyörű kis virágoskert tűz még mellette fel, a melyben önmaga is, s mind azok, kik hozzá közelitnek gyönyörűségüket leljék, — mint egy gyémánt cseppet, — tehát ékkövet, melyet az apa az ében-fürtök közé gondosan elrejtve azért helyez, hogy állandó becsű oly dísz és smukkot is bírjon a teljesen kifejtett s rendeltetésé felé siető hajdon, melynek külön ezélya nemcsak a mások gyönyörködtetése, hanem azon szolid érték minden valutarendszer ingadozások fölött valódi volta, mit a gyémántban bírnak. Ez emlékeztetése ifjúságára, a szülők áldozatkészsége — s azon izlésére, hogy a számos par excellence hasznoson fölül szíve felserdült gyermekét a telhető luxussal is feldíszíteni lelkének kedves vágya volt.

Városi atyáink 20 évi ténykedésének ez a koronája. — állandó drága köve ezen koronának Nagyságtok szeretete, barátságos felkarolása lesz.

Magát a fürdőt házilag építettük, sok terv, gondolkodás, vita, tanácskozomány után — igen gazdaságosan — mindnyajunk felkaroló közreműködése mellett, akként, a mint azt szerény eszközökkel, szerény igények kielégítésére szükségesnek véltük. Az oroszlanrész ezen alkotásnál a Stefanosok Károly polgármesteré, tehát neki és az általa vezetett városi előljárásának harsogjunk a harmadik éjlett. Ez legyen a multak elismerése, — s a jövő munkálkodásá a foglaló.

A fürdőnek egy kútban kissé kénes vastartalmu forrásvíze van, — ez szolgál a fürdők vízéül, míg a zuhanyok vizét a lágyabb és langyosabb, közeli hegyi forrásokban meggyűlt tiszta patakviz szolgáltatja. Ivóvizét a fürdő, a városi határnak legjobb forrásvizében bírja, mely egy szökőkút közvetítésével lett a telepre bevezetve.

Van 7 berendezett fürdőszobánk, 5 vendégszobánk, fogadósunknak esinos lakása, — parkunk jó levegőnk, — és hogy hosszadalmas ne legyenek, bővebbet a falragaszok.

A fürdő kezelését egyelőre egy, a tarsadalomból alakult Consortiumum vette át. Tette ezt azért.

hogy minden haszonseléstől menten — teljes odaadással a felszolgálat és ellátás minden terén az igényeket kielégíteni igyekezzen;

hogy vendégszerető, udvarias bánásmód és szolgálatkészség által a vendégek meglegedése elérhetővé;

hogy anyagi és erkölcsi támogatást keresve, mindenütt a hol ezt elérni lehetséges, ezen intézet biztos alapokra fektetett fejlődését munkálja.

Fognak e mindezen czélok elérhetőni — gyengeségünk érzetében a büszke „igen“-t nem mondhatjuk.

De azt az egyet ígérhetjük, hogy a mit lelkes és öntudatos munka és gondolkodás megtehet, azt megteendjük.

Fürdők vasas, — tehát erősítő, — kitünő levegő és vízzel bővelkedvén, elég esinos és kényelmes berendezéssel, bizonyos gyöngeségi bajokban s ülő helyül jó sikerrel választható.

Kívánom, hogy miut betegekhez soha se legyen szerencsénk!

Esedezem azonban, hogy mint üdülő telepet fölkeresni, szíves és kész szolgálatainkra alkalmat adni, hosszadalmas előadásom teteleink igazságáról meggyőződni, hozzánk minél többször ellátogatni, s nekünk jó embereket, barátokat szerezni és küldenii méltóztassék.

A fürdő ezzel ünnepélyesen megnyitattik s Nagyságtok rendelkezésére bocsátattik.

Vendégeink éljenek! az új fürdőben az első éljen övék legyen!

Meghívó

a folyó évi augusztus hó 26-án és 27-én Rimaszombatan tartandó megyei általános tanító-egyesületi közgyűlésre, melynek sorrendje a következő:

1) 26-án. A déli 12 órai és délután 4 órai vonatknál fogadás; — jegyek kiosztása.

2) 26-án. Este 6 órakor előértekezlet a megyeház nagytermében. — A gyűlést üdvözlő: Fábry János főgymnásiumi tanár.

3) 26-án. Este 7 és fél órakor színi-előadás, utánna táncmulatság a „Három Rózsa“ nagy termében.

4) 27-én. Reggel 7 órától 9 ig: a) a kiállítási bizottság a kiállítást, — b) az iskolák megtekintésére kiküldött bizottság a községi iskolákat tekinti meg.

5) 27-én. Dél előtt 9 órától közgyűlés a megyeház nagytermében.

6) 27-én. Déli egy órakor közebed a „Széchenyi kert“-ben.

7) 27-én. Délután 4 és 5 óra között kirándulás a kurinci magyar királyi földmives-iskolába gyalog és szekereken. Gyülekezés a községi-iskola udvarán 4 órakor.

8) 27-én. Délután 4 órakor a ki nem rándulók és érdeklődők számára a megyei tanszermúzeum nyitva áll.

9) A tanszerkiállítás megtekintése a nagy közönség részéről 27-én délelőtt 9—12 ig és délután 2—4 ig.

Tudnivalók: a) A közgyűlésen résztvenni kívánók figyelmeztetnek, hogy igazoló jegyeiket az elnökségtől vegyék ki, mert a nélkül községi segélyre nem számíthatnak. A kik két vagy több évi tagdíjjal hátralebb vannak, tagsági igazoló-jegyét nem kapnak; felhívattak tehát a tagtársak, hogy szíveskedjenek tagdíj-hátralékaikat a közgyűlés kezdetéig kifizetni.

b) A vasuton jövők jegyeiket a vasutnál, a más módon érkezők az ügykezelő irodában (közs. iskolában) veszik át.

c) A jelentkezett tagok szállási, vigalmi- és ebédjegyeikért 1 frt 50 kr-t fizetnek a jegyek átvételekor. A nem tagokról külön intézkedik a rendezőség.

d) A kirándulásra jelentkezni a jegyek átvételekor kell. Olcsó fuvarról a rendezőség gondoskodik.

e) Mindennemű, a közgyűlést illető megkeresés, gyűlésre való jelentkezés, valamint a kiállítási tárgyak beküldése a rimaszombati községi fiu-iskola igazgatóságára czímezve, folyó év augusztus 22-ig eszkezdendők.

Nagy-Rőzén, 1889. augusztus 6.

A z e l n ö k s é g.

Meghívó

a rozsnyói-egyházmegyei kath. tanító egylet 1889. évi augusztus 28. és esetleg 29-én Rózsnyón tartandó VII. közgyűlésére.

Sorrend: Aug. 27-én d. u. 6 órakor a ferencziek társházának nagy termében bizottsági előértekezlet. — Ennek tárgysorozata: a) a július 18-án tartott bizottmányi gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása; b) minthogy a központi tisztviselők mandátuma f. 1889. év december 31-én lejár, az az tisztviselők kijelölésére, valamint az 1888. évi számadások reviziójára kiküldendő bizottságok megválasztása. — Ez után ismerkedési estély a polgári társalgó-egylet helyiségében. — Aug. 28-án közgyűlés a ferencziek társházának nagy termében.

A közgyűlés tárgysorozata: 1. Reggeli 7 órakor szentmise a székesegyházban. — 2. Reggel 8 órakor elnöki beszédekkel a gyűlés megnyitása. — 3. A VI. közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. — 4. Főjegyzői jelentés az egylet, a bizottság és körök működéséről. — 5. Felolvasása: a) a pályanyertes munkáknak és ezek felett eszmecsere, b) a kitűzött tételről a bíráló bizottság által ajánlott egy-két munkának. — 6. A pályadíjak kiosztása. — 7. A körök által tett indítványoknak Timko Mihály előadó által való előterjesztése. — 8. Az 1888. évi számadások reviziójára kiküldött bizottság jelentése. — 9. A főpénztárnok jelentése a pénztár állapotát illetőleg és az 1890. évi költségelőirányzatról. — 10. A III. egyetemes gyűlés végrehajtó bizottságának gyűlésére kiküldött képviselőknek jelentése a gyűlés folyamáról. — 11. A központi új tisztviselők megválasztása. — Netáni indítványok tárgyalása. — 13. A központba benyújtott kérvények előterjesztése).

J e g y z e t. 1. Ha esetleg a tárgysorozat aug. 28-án le nem tárgyalhatnék, a gyűlés augusztus 29-én folytatottatni fog. — 2. Kik elszállásolást igényelnek, vagy a közében részt venni óhajtanak, ebbeli óhajukat legkésőbb aug. 20 ig a közp. elnökséggel tudatni szíveskedjenek.

Kelt Rózsnyón, a július 18-án tartott bizottmányi gyűlésből. Az e l n ö k s é g.

Értesítés.

A rimaszombati egyesült prof. főgymnásiumban a jövő 1889—90-iki tanév szeptember 1-én veszi kezdetét. Előzőleg aug. 28—30-án fognak a javító és pótvizsgálatok megtartatni. — Szept. 1—3. napjain a beiratást és felvételi vizsgálatokat a főgymnásium épületében eszközöljük, — szept. 4-én d. e. 9 órakor lesz a tanév ünnepélyes megnyitása az ujonnan emelt tornacsarnok helyiségében. — szept. 5-én d. e. 8 órakor kezdődik a rendes tanítás. A t. szülők felkértemek, hogy gyermekeiket a javítóvizsgára kitűzött időben küldjék be, valamint arra is, hogy beiratásukat a rendes időben eszközöljék. Azok, kik tan- vagy tápdij elengedésért folyamodni kívánnak, illetve anyagi körülményeik s gyermeküknek szorgalma s jövelelete által jogosítva vannak, — figyelmeztetnek, miszerint kérvényeiket adókönyvük és iskolai bizonyítvánnyal felszerelve legkésőbb aug. hó 20 ig az igazgatósághoz nyujtsák be, — időn tul beérkező kérvények csak azon esetben lesznek figyelembe véve, — ha a jöteknyságra szánt alap a jötekmény további gyakorlását megengedi. A tanév ünnepélyes megnyitáshoz a t. szülők, valamint a nagyérdemű tanügybarátokat az iskola előljárásága tisztelettel meghívja. Rimaszomban, 1889. év aug. 12-én. Az igazgatóság.

Helybeli hírek.

Fábry János helybeli főgymnásiumi veterán, de munkabíró és tevékeny tanárt, mint a közmunka és közlekedésügyi minisztérium vizrajzi osztályának vezetője Péch Tamás sajtókezű aláírásával ellátott levelből tulajdos szemünkkel meggyőződünk, a nevezett miniszteri tanácsos a miniszter megbízásából és nevében fölkerde, hogy Rimaszombatan, mint első csapadékmérő állomáson az eddig magán buzgóságból telj-sített meteorologiai észleleteket tovább folytatni szíveskedjék.

Esküvő. Szügyi Ilon a kisasszonynak szombaton folyó hó 10-én délután 6 órakor esküdtöt örök hűséget Maklár y István borsodvármegyei tisztviselő. Aldás frigyökre!

Kinevezés. Borbély Lajos rimamuránysalgótarjani vasműegyesületi vezérigazgató Farkas Gyulát, ifj. Groó Vilmost és Kishonthy Akost gyakornokokká nevezte ki.

Tanítónő választás. A rimaszombati ág. ev. leányiskolánál Jenes Jolán férjhezmenetele következtében üresedésbe jött tanítónői állomásra hét okleveles tanítónő pályázott, kik közül öt volt kitünően vagy jelesen képesítve. Két pályázó munkatanítónői külön képesítéssei is bír. Az ev. iskolaszék folyó hó 10-iki ülésében a pályázók közül Kraicz Karolát Pozsonyból, Kemény Etelt Maklóról és Jauesovics Jolánt Szarvasról ajánlotta a választó egyháztanácsnak. Az egyháztanács folyó hó 11-iki ülésében az első helyen ajánlott Kraicz Karolát választotta meg, mint olyant, a ki a pozsonyi m. kir. állami tanítónő-képzőintézet legkitünőbb növendéke volt s ugy az iskolai, valamint a háziiparmunka tärképesítő vizsgálatról kitünő oklevéllel bír s a mellett igen tekintélyes és megbízható ajánlatok támogatták. Adja Isten, hogy a választáshoz kötött szép remények teljesedjenek!

Meghívó A gömörmegei ev. ref. tanító-egylet ez évi rendes közgyűlését augusztus hó 16-án Rimaszombatan a ref. leányiskola helyiségeiben tartja meg, melyre az egylet tagjai s a tanügy barátai tisztelettel meghívattak. A gyűlés tárgysorozata a következő: — 1. Elnöki megnyitó. — 2. Főjegyzői jelentés az egylet évi működéséről. — 3. A megürrült aljegyzői hivatal betöltése. — 4. A pályaművek megbirálására kiküldött bizottság jelentése. — 5. Beszámolás a körlátogató tanítók által jötekmény czélra gyűjtött pénzzel. — 6. A körök által tett s egyéb irásban beadott indítványok előterjesztése. — 7. Gyámoldai jelentés. — 8. Folyó ügyek. — Közébedről a jelentkezők számára gondoskodva lesz — Csízi Béla, egyli főjegyző. — A ref. tanítók eddig mindig Tornalyan tartották évi gyűléseiket. Ezentul felváltva Rimaszomban, Pelsűcz, Rimaszűcs Tornallya és Putnokon fogják tartani. Mi üdvözöljük őket körünkben s üdvös tanácskozmányaikhoz sikert kívánunk. Figyelmeztetjük egyuttal olvasóinkat ezen közzétűlt tanácskozmányra. A tanügy és a tanítók ügye mindnyajunké. Kell azért, hogy érdeklődjünk annak buzgó munkásai iránt. Ismételve üdvözöljük őket városunkban!

Földmives iskolánk vizsgája. A rimaszombati m.

kir. földmives iskolában f. hó 5-én tartattak meg a nyilvános vizsgálatok a meghívott gazdaközönség jelenetében. Ott voltak: Farkas Abraham gazd. egyes. elnök. Szabó György polgármester. Samarjay János a rimaszombati gazdakör elnöke, id. Valovich Ferencz, Cöburg hercegeztisztartója, ifj. Valovich Ferencz hercegeztisztartója, Flaskó György földbírtokos, Komáromy Antal gazdatiszt, Szabó József városi tanácsos. Sajnos, hogy a jánosai vasuti baleset szerencsétlen áldozatainak temetése összeesett a vizsga idejével s így a közönség csekélyebb számban volt képviselve, mint ezt mezőgazdasággal foglalkozó megyénkben várnii lehetett volna. — A vizsgálat 9 óra után vette kezdetét s az intézet igazgatója Farkas Abraham urat kérte fel az elnöki hely elfoglalására. — Először is az 1-ső éves növendékek mutatták be ismereteiket az általános és részletes növénytermelésből, majd a másodévesek vizsgáltattak meg a számvitelben, gazdaságok berendezése, erdészet, állategészségtan, járvanytan és az állattenyésztésből, később a szabadban a gazd. gépek kezelésében való jártasságról is tanúbizonyságot tettek a növendékek s végül az intézeti kertben a szőlő, gyümölcsfa és zöldség termelés, továbbá a méhészetből is bemutatták ismereteiket. — Örömmel constatálta a jelenvolt közönség a növendékek sikeres előhaladását, mindamellett, hogy az ez évben érvényben volt ministeri rendelet szerint csupán az esti órák és ünnepnapok voltak tanulásra fordíthatók, mivel reggeli 4 órától az esti 7¹/₂ óráig tartó időszak alatt csak 11¹/₂—1 óráig volt a tanulókhoz szünetök, s a többi idő alatt a 2 órai előadáson kívül gazdaságban voltak mint tényleges munkások és munkafelügyelők alkalmazva. — Öröme telt a közönséggel együtt a tanári karnak is, midőn hallotta mily értelmesen felelnek meg növendékeik a feladott kérdésekre. — Igaz ugyan, hogy a 24 tanuló legnagyobb része a művelt közép-osztály gyermekei sorából kerül ki, s így nincs minden előképzettség nélkül, de vannak köztük olyanok, kik egyszerű földmives szülők gyermekei s a 2 évi tanfolyam alatt oly jártasságra tettek szert, minden egyes szaktárgyban, minőt még a legvérmesebb reményeük sem mertek volna várnii. Farkas Abraham ur egyszerű-mászor praktikus és fogós kérdéseivel igyekezett sarokba szoritani egy-egy növendéket, s látszott az arcán a meglegedés, midőn az illető talpraesetten megfelelve szabadult ki a csávából. — Egy óra körül volt vége a vizsgának s délelben a jelenlevők az igazgató vendégei voltak s az ő vendégszerető házában vidám hangulatban maradt együtt a társaság d. u. 4 óráig. — Megjegyzem még, hogy a tanulók aug. hó végéig maradnak az intézetben s ez évben 11 végzett növendék hagyja el az intézetet, kiknek egy része már biztos állást kapott, a többiek elhelyezése tekintetében pedig az intézet igazgatósága minden lehetőt elkövet, s a hozzá forduló gazda közönségnek szívesen ajánl megbízható ügyes egyéneket. — A jövő tanév október 1-én veszi kezdetét s a tanulók 150 frtot fizetnek évente az ellátással együtt; jelenleg azonban több állami, megyei és városi ösztöndíj van üresedésben, melyre nézve az igazgatóság szívesen szolgál felvilágosítással.

Vármegyei ujdonságok.

A gömörmegei általános tanítóegylet választmánya a Rimaszombatan f. hó. 26. és 27-ik napjain tartandó közgyűlés folytatólagos előkészítése céljából tegnap délelőtt Nagy-Rőzén ülést tartott.

Üdvözlés. Bahéry József pohorellai r. kath. tanítót, ki legközelebb tanító működésének 25. évét töltötte be, ez alkalomból kartársai, barátai és tisztelői melegen üdvözölték. Nevezett tanító ki a rozsnyói egyházm. tanítóegyletnek alakulásától kezdve buzgó főjegyzője, megyénkben a legnépesebb iskolák egyikét vezeti. Kívánjuk, hogy ügybuzgósága a jövőben is kívánt sikert eredményezzen.

Pál Miklós. azelőtt radnóti, később susai s tavasz óta gortvakisfaludi ref. tanítót f. hó 4-én temették. Osváth Bertalan serkei segédlelkész a háznál. Beeske Bilint jánosii tanító a sirnál tartottak felette gyászbeszédet. Legyen nyugodt álma!

Mr. Cook, a nagy utazási vállalkozó mintegy 100 angol és amerikai turistát vezetett a mult vasárnap Tátrafüredtől Dobsinára a jégbarlang megtekintésére. A messze világi utasokat rendkívül meglepték a jégbarlang páratlan csodái, melyeknek tüzetes és élvezetes meg szemlélése után Poprád s onnan Bécs felé Angliába utaztak vissza.

A jánosii katasztrófához. Több lap tévesen azt közölte, hogy a jánosii vasuti szerencsétlenség áldozatai Osváth István és Alexay István halála után pár nappal a borzasztó esemény alkalmával velük volt kocsis is meghalt a rimaszombati közútházban. Ez a hír nem való. A kocsis sérüléseiből már egészen felépült és a f. hó 9-én a vasuti felügyelőség által megéjtett vizsgálat alkalmával fontos adatokat is szolgáltatott a katasztrófa okaira nézve. Vallomása szerint ugyan a mozdony, mely őket elgázolta, a köteles fűty-jelzés elmulasztotta. — A vizsgálatot különben Makray József vasuti felügyelőségi biztos részrehajlatlanul és erélyesen vezette keresztül. Reméljük is, hogy eredménye meg lesz. A vasut felelősségét egyáltalán nem esőkenti az, hogy a korlátokat törvényhatósági beleegyezéssel túlvoltották el mert a vasutak kötelessége a személy és vagyónbiztonságról már a pályatesten kívül eső közelre is gondoskodnia, eltekintve a törvényhatóság e részbeli konkrét véleményétől. A vasutnak, mint egy óriási állami intézménynek, saját prestige-je érdekében sem szabad megengednie, hogy általa 2 özvegy és 9 árva gyermek koldusbotra jusson, s bár értesülünk szerint az áldozatok családjai kártérítés végett peres lépéseket még egyáltalán nem tettek, mivel bíznak a közlekedésügyi kormány igazságosságában, mindazáltal csak helyeselhetjük, ha igényeiket teljesen fentartják s mindenekelett a ministerium igazelműsége és humanus szándékai felől maguknak megnyugtató és kellő tájékozást szerezni igyekezzenek. Gömörmege bizottságának pedig nemes s multjához méltó feladata az, hogy az általán áldozatok családjainak jogos igényeit támogassa, e tekintetben is egészen kedvező értesüléseket nyertünk, minél fogva a további fejleményeket mi is bizalommal várjuk.

Vasuti baleset. Balogh Pál napszámost a napokban — saját vigyázatlansága miatt — a putnoki állomás közelében a gőzkocsi összetörte. Holt testét dr. Török János tornalyai jeles orvos boncolta fel Uthy István orvosnövendék segédlete mellett.

A szülők figyelmébe. Azoknak a tisztelt szülőknek, kik gyermekeiket a német nyelv elsajátítása végett a jó berendezésű dobsinai községi népiskolába vagy felsőbb leányiskolába járatták, következő adatok szolgálhatnak útmutatásul: 1.) a községi népiskola all 4 fi- és 4 lányosztályból, melyekből külön külön tanító vezetése alatt áll az I. és II. fi oszt., a III. és IV. fi oszt., egyesítve van egy tanító vezetése alatt, az V. és VI. fi osztályt szinten egy tanító vezeti. Épen olyan felosztást találunk a leányosztályoknál. Van tehát a dobsinai községi népiskolánál összesen 4 fi- és 4 lány-osztály 8 tanerővel — 2.) a két osztályból álló felső leányiskolánál az 1889/90. tanév kezdetével három, most választott tanerő, nevezetesen két tanerő az elméleti tantárgyak előadását, egy tanerő a kézimunka s a művészeti tárgyak tanítását teljesíti. — 3.) a felső leány-iskola I. osztálya tavaly nyílt meg ez évi szeptember havában pedig a felső leány-iskola II. oszt. fog megnyílni — 4.) a felső leány-iskola I. osztályába felvesznek olyan tanulókat, ki a népiskola VI. osztályát vagy a polgári iskola II. osztályát sikeresen végezte el, a felső leány-iskola II. osztályába olyanok juthatnak, a kik vagy a felső leány-iskola I. osztályát vagy pedig a polgári iskola III. osztályát sikerrel végezték. — 5.) a községi népiskolában a tannyelv a német, a felső leány-iskolában pedig fele részben német, fele részben magyar. — 6.) a felső-leányiskolában a kézi-munka tanítása nagy fontosságot lévén, ennek tanítására lehetőleg nagy óraszám álland rendelkezésre. — 7.) azokat a tanulókat, kik a községi népiskola IV. osztályát sikeresen fejezték be, minden magyarországi polgári vagy középiskola I. osztályába felveszik. — 8.) lakást s teljes ellátást kaphatni havonkénti 8—24 frtért. — 9.) idegen gyermekek fizetnek évenként a községi népiskolában 6 frt tandíjat és 50 krajczár beiratásilletéket, a felső-leányiskolában 10 frt tandíjat és 50 krnyi beiratási illetéket. — Ezekre az iskolákra vonatkozó minden felvilágosítással készségesen szolgál Nemes Géza, isk. igazgató.

A rimamurány salgótarjáni vasmű részvénytársaság népiskoláinak értesítője az 1888—89-ik iskolai évről, melyet Porázik György igazgató-tanító a társulati tanítói kar közreműködésével szerkesztett, 104 oldalra terjedő vastos füzetben világos képet nyújt ezen három megyére kiterjedő nagyfontosságú közgazdasági vállalat nem kevésbé fontos kulturális működéséről. Gergely János értekezik benne a családi nevelésről. Kíváncsi, hogy a benne vonzóan hangoztatott eszméket és tanácsokat a szülők fontolóra vegyék. Következik a társulati iskolák szervezése és kezelése, 8 helyen (megyénkben Likéren, Klenócson, és Vashegyen) tart fön ezen áldozatkész társaság elemi népiskolát, melyekben a mult évben 17 tanító 17 mintaszerűleg felszerelt tanteremben 1462 növendéket, kik közül 145 német 829 főt volt, kizárólag magyar nyelven tanított. Azonkívül gondoskodva volt a növendékek vallásoktatása és női kézimunka oktatásáról; Likéren a fiúk mintáznak, Vashegyen faipari munkában e ezétra felszerelt munkateremben nyerne oktatást. Ezen iskolákra 16507 s így minden tanterem és tanítóra egyenkint közel 1000 frt fordított. Teljes elismerés illeti meg ezen társaságot, mely vas- és bánya telepeinek bámulatot keltő fejlesztése mellett a közművelődési és nemzeti érdekeket is ily nagy mérvű, párját ritkító áldozatkészséggel karolja fel.

A nagyrőczei műkedvelő-társulat által július 23-án a gömörmezei ág. ev. esperességi domesztika javára rendezett színi-előadás összes bevétele 198 frt 20 kr. és összes kiadása 127 frt 33 kr. volt, így a tiszta jövedelem 71 frt 47 kr., mely összeg nt. Terray Gyula főesperes urnak el is küldött. Felülfizettek: Melt. és főtiszt. Czékus István ur 1 frtót, nagys. Szentiványi Árpád ur 3 frtót, nt. Terray Gyula ur 50 krt, dr. Posevitz Albert ur 1 frtót, Gallo János ur 1 frtót, Sebők Pál ur 50 krt, Beeser Endre ur 50 krt, Král András ur 50 krt, özvegy Hainczl Józsefné urnó 1 frt 50 krt. — Nagy-Rőcze, 1889. július hó 29 én. Perjéssy László, titkar.

Vegyes hírek.

Tompa Mihály jeles költőkre vonatkozólag az igazság érdekében kénytelenek vagyunk kijelenteni, hogy az „Egy é t é r t é s” 1889. augusztus 13-diki, azaz keddi számában, a Tárcaorvatban kiadatlan képen megjelent költemény már régen, még 1881-ben közölve volt az Abafi Lajos „Figyelő” című irodalomtörténeti folyóiratának X. kötet 85—88. számú lapjain „Péter” cím alatt lapunk egyik mostani munkatársának: R. V. Gyulának kéziratából, a ki az említett helyen Tompának életrajzához meglehetősen sok érdekes adatot tett közzé. R. V. Gy. ezeket az adatokat Tompának a Bösörmezei Károly jelenlegi szatmári polgármesterhez írt baráti leveleiből tudta meg. Ezt csupán a valóság kedvéért találtak szükségesnek felhozni; egyébként tudjuk, hogy errare humanum est, azaz hibázni emberi dolog, mit többek közt bizonyít a jelzett folyóiratnak egy tévedése is, miszerint e költemény először nem ott látott napvilágot; mert épen az Abafi Lajos Figyelőjének 1889. évi XXVI-dik kötetében ismét úgy találta a 169—173. lapon közölni Mitrovics Gyula, mint eddig még ösmeretlen költeményt, pedig, mint már előbb kimutattuk, a Tompa Mihály „Péter” című balladája már régóta közkezen forog. — Sőt mint több gömörmezei uri embertől hallottuk, jelesünknek ezt a zsongóját, még az ötvenes évek elején is többen ösmerték és terjesztették kéziratban az akkori Bach-korszakbeli hangulat tolmácsolására.

Zólyommege bizottsági közgyűlésén a korán elhunyt Dr. Klimó Jenő járási orvos érdemeiről melegen emlékeztek meg s özvegye sz. Brones Sarolta urnónek 125 frtnyi évnegyedes járulékot kiutalványozták.

Jutalomdíj elnyerése. Kres Kornél, városunk szülőtte, a morvaországi Fejértemplom nevű városban a

es. k. lovassági hadapród-iskola IV. éves növendéke, az ott f. hó 10 én tartott löversenyen a hadügyministeriumtól kitűzött második versenydíjat, egy igen szép nyergert nyert.

A lomniczi csúcsot mászták meg f. hó 6 ikán Dr. Lovassy Sándor nagyrőczei polgári- és Halasy Jenő dobsinai felső leányiskolai tanárok.

A szülők figyelmébe. Kétségtelen, hogy nemesak Pozsonynak, de az egész felvidéknek legjelesebben felszerelt, leglátogatottabb s legkitűnőbbnek elismert felső leányiskolája és nevelő intézete a Helmbacher Augustia miniszterileg engedélyezett és nyilvánossági joggal felruházott nyolcz osztályu elemi és felső leányiskolája és nevelő intézete, melynek, a mellett, hogy a jó nevelés minden kellekeivel rendelkezik, egyik főjelleme az, hogy benne a német ajku leányok egy két év alatt teljesen megtanulnak magyarul, míg ellenben a magyar-ajku leánykák ugyanazon idő alatt a német nyelvet szóban és írásban teljesen elsajátítják. A kik az intézetet huzamosabb ideig látogatják, a francia írásban és beszédben szintén kellő precizitásra tesznek szert. Az intézetben az egyes tantárgyakat, a zenét, a rajzot Pozsony legjelesebb szaktanfőirai tanítják. Egy növendéknek egy évi teljes ellátásért 300 ft fizetendő, a mi elég olcsónak mondható. A havonként fizetendő tandíj 3, 4, 5. frt-tal váltakozik. Pozsony kitűnő éghajlati viszonyait s az intézeti helyiségek alkalmas voltát figyelembe véve, melegen ajánljuk ezen intézetet a szülők figyelmébe.

A kir. zeneakadémiában az 1889—90 diki tanévre úgy az akadémiai cursusokra mint az előkészítő osztályokba a beiratások folyó 1889. évi szeptember hó 1—10. napjain, mindenkor délelőtt 10—12 óra között történnek a titkári hivatalban (Andrássy-ut 67. sz. II. emelet). A felvételi vizsgálatok pedig szeptember hó 11-én fognak megkezdetni, s mindaddig folytatattni, míg a jelentkezett növendékek mind megvizsgáltattak. A szeptember 11 diktől 15 éig jelentkezők igazgatói, az azontul belépni szándékozók pedig miniszteri engedélyt kötelesek közölni. — A felvételi kellekeket az igazgatóság hivatalból küldi meg az érdeklődőknek. — A növendékek szülőkkel vagy gyámjukkal, illetőleg gondnokukkal tartoznak megjelenni, nehogy a tandíj fizetésére vonatkozó kötelezvény kiállítására nehézségekbe ütközzék. — Ugy az igazgatói, mint a miniszteri engedélyért, a szabályszerűen felszerelt és kellő bélyeggel ellátott kérvények, a titkári hivatalban az igazgatósághoz czimezve, nyújtandók be.

A vihnyi fürdőt augusztus 4-éig 295-en látogatták meg. Ebben a természet meleg vasas fürdőben, mely 3 órányira van a garabernencei és másfél órányira a selmecbányai vasuti állomástól, mint a hozzánk küldött névsorból láttuk, a haza minden vidékéről számosan időznek a mintegy 10—12 számra menő házakban és villákban; azon kívül még a napi vendégek száma körülbelől 30—40 közt váltakozik.

A meggyőződés hatalma. Világos bizonyítékok győzik meg a közönséget, hogy Warner Safe Cure-je az egyedül hatásos szerve-se- és májbaj, továbbá a vizszervek bajai ellen, nemkülönbön az ezekből származó minden egyéb bajok, nevezetesen rheumatizmus, köszvény, vízibetegség és gyomorhaj ellen. — Az emberiség legnagyobb része szenved e bajok egyikében. Warner Safe Cure je kéznél van minden olyan családban, melynek kedves hozzátartozóinak egészsége. — Orvosok sikerrel alkalmazzák Warner Safe Cure-jét ott, ahol minden más szer hatástalan marad. Ezeket gyógyított már ki Warner Safe Cure-je, s mindenki gyógyulhat általa. Az alább közölt bizonyítványok és halálkódó levelek minden kétséget kizárnak:

Bécs, IV. Freihaus. — Warner Safe Cure-jét családomban, valamint több más ismerős családban is jó eredménnyel használták, s kész vagyok arról személyesen értesítést is adni. Sild Rudolf.

Pehery, Sehlaui m. Csehország. — Kötelességemnek ismerem nyilvánosan is kifejezni köszönetemet a miatt hogy Warner Safe Cure-je gyomor-, vese- és májbajomból teljesen gyógyított, minekutána két esztendeig a legborzasztóbb kínokat állottam ki, s ez idő nagy részét ágyban öltenem kellett. A kezelő orvosok tehetetlenül álltak, s nem tudtak rajtam segíteni. Prasek János, vendéglős.

Paks, Magyarország. — Örömmel értesitem, hogy Warner Safe Cure-jének kitűnő hatása van. Köszvényből és göresokból gyógyított. S. Bene István.

Ctuzon, Magyarország. — Egy Brigh vesebajban szenvedő beteget Warner Safe Cure-jével gyógyítottam, s kitűnő eredményt értem el vele. Dr. Kirez Gyula.

Kralowitz, Csehország. — Warner Safe Cure-jével kitűnő eredményt értem el. Seifl Lipót, es. k. jegyző.

Krakko. — Warner Safe Cure-jének jó hatása van hólyagbajomnál. Zaranszki Szaniszló, es. k. főfor. irodaigazgató.

Königsberg, Eger m. Csehországban. — Indittatva érzem magamat, hogy minden szenvedőnek a legmelegebben ajánljam Warner Safe Cure-jét. Ezt a szert mindenki bizalommal használhatja. — Hosszabb időn át májlaganatban, epeköben, étvágytalanságban szenvedtem, fájdalmat éreztem a jobb oldalamban, szóval kín volt az életem. — Miután minden más szer és a fürdőkúra eredménytelen maradt, Warner Safe Cure-jét használtam s e szer hála Istennek teljesen gyógyított. Brandlné, diva áruszó.

Bécs, VII. Myrthengasse 6 sz. — Az igazsághoz híven bizonyíthatom, hogy Warner Safe Cure-je nekem rendkívül használt, miután minden más szer eredménytelen volt. Elliehar János.

Szeged, Warner Safe Cure-je nekem nagyon használt. Baross László, jelkész.

Pilgram, Csehország. — Warner Safe Cure-je öt évig tartó gyomorhajomtól teljesen gyógyított, Národny Baruska, ház-tulajdonos.

Belgrád. — Aluhrott Warner Safe Cure-jét mindenkinek a legmelegebben ajánlhatom mint vértisztító szert, továbbá fótájás és szívdobogás ellen, mivel ez a szer engem e betegségekkel teljesen gyógyított. Kijevis Katalin.

Warner Safe Cure-je kapható a „Salvator” gyógyszerárban Pozsonyban. Török József ur gyógyszerárban Budapesten, s más gyógyszerárakban.

Hivatalos közlemények.

Pályázati hirdetés.

2689/3112. sz. — Szab. Rimaszombat r. t. város tulajdonához tartozó „Kurinecz” pusztán berendezett m. kir. földmives iskola városunk részéről tett három alapítványi hely közül az 1889/90-ik október hó 1 én megkezdendő tanévben egy hely üresedésbe jön.

Mint hogy annak betöltése, illetve arrai kijelölés jogát városunk közönsége magának tartotta fel, felhívtnak az ezen földmives iskolába belépni s ezen ingyenes alapítványi helyet elnyerni kívánók, hogy ez iránti kérvényeket „Szabadalmas Rimaszombat r. t. város tanácsához” czimezve s az alanti okiratokkal felszerelve folyó évi szeptember hó 1-éig annál inkább adják be, mert az elkésletlen beadott pályázati kérvények figyelembe vételni nem fognak.

1. Betöltött 17 éves kor.

2. Erős, egészséges testalkat igazolása.

3. Hátsági vagy iskolai bizonyítványával igazolandó jó erkölcsi magaviselet.

4. Igazolása annak, hogy nyelvtanilag helyesen írni, folyékonyan olvasni s a négy alapművelettel számolni tud. Vagyontalan, ugyszintén itteni illetőségű, esetleg polgár szülő gyermeke előnyben részesíteték.

Kelt Szab. Rimaszombat r. t. város tanácsának 1889. évi július hó 30-án tartott üléséből.

Szabó György, polgármester.

Szerkesztői üzenetek.

Molnár József ev. ref. segéd-lelkész urnak Csizben Szerk-sztónk tavolléte miatt kérését egyelőre nem teljesíthetjük. Ha dr. V. S haza jön, a „Tompaszobor” ügyében nyilvánított buzgóság és elért eredmény ügyében a czimzett intezkedni fog.

Holló Pálné urhölgynek Harmaczon. A fölös 50 krt az 1890 évi előfizetes czimén Nagyságod javára bejegyezte a kiadó.

G. K. Ielkész Nagybánya. Vettük a gyönyörű költeményt, köszönte köszönjük Sorát ejtjük. A nuptiae-re sajnálatunkra nem mehetünk el nemesak a nervus rerum gerendarum hiánya miatt, hanem mert res magni laboris habeo. Magán-levélben kimerítően. Szives üdvözlötét küldi mindnyájatoknak az, a ki még több szép költeményt vár tőled, t. i. a helyettes szerk.

Bachraty Ferencz urnak P. Kurinecz. A 4 frt 35 krt megkaptuk a gyűjtővel együtt. A közlés, illetve nyilvános nyugtatványozás a jövő számra maradt. A pénz R. Vozári Gyula kiadó-munkatárs vette magához, s ha a szerkesztő haza jön, beszámol neki az összeggel.

Felelős szerkesztő: **Dr. Veres Samu.**

Kiadó-tulajdonos: **Dr. Bernáth István.**

Magán-hirdetések.

Kiadó lakások.

Rimaszombatban a megyei közkórház közelében levő ujon épült házban (Forgách-uteza) több lakás és hambár **f. évi szeptember hó 1-ével bérbe vehető.**

Van **két egyforma lakás**, a melyek mindegyike: 3 szoba, konyha, kamra, pince, fátartó és kertből; továbbá **egy pince-lakás**, mely 2 szoba, konyha, kamra és kertből; ugyanott **három** egymásba nyíló **hambár** szintén kiadó.

A feltételek felől értekezhetni bármikor **ifj. Lakatos István** ácsmester tulajdonossal.

Butor eladás.

Vashegyen, (posta Nagy-Rőcze) elhalálozás folytán négy szobának a butorzata (a többi között egy igen jó zongora is) és több házi felszerelés eladó. — A tárgyak bármely nap megtekinthetők. — Levélbeli tudakozásra felvilágosítást nyújt **özvegy Márkus Lajosné.**

Értesítés.

A vonalszakaszos menetjegy életbeléptetése alkalmával bátorkodom felhívni a n. é. közönség becses figyelmét

a várgedei gyógyító fürdő

olesó használatára, a mennyiben a Rimaszombatból és visszautazás személyenkint második osztályon 44, harmadik osztályon 30 kr. potom árba kerül. S ha az ember Rimaszombatban reggel 7 órakor felül a gőzösre, Várgedén van fél 9 órakor, s megfürödvé szórakozhatik fél 12-ig, a mikor aztán ebédre is visszamehet. A ki pedig tovább is akar időzni, a délelőti 4 vagy esti 8 órai vonattal térhet haza.

Jó ellátásról gondoskodik

2—4 **Klein Sámuel**, bérlő.

KÖLCSÖN

közvetítettik személyhitelre 100 frttól 1500 frtíg 6%-ra 10 negyedév alatti visszafizetésre, ugyszinté **4 1/2%-os bankkölcsön földbirtokra** vagy nagyobb bérházakra, 1000 frttól kezdve egy millióig, 25, 32 vagy 42 évi tőketörlesztéssel. Választ 35 kr. levélbélyeg beküldése mellett adok.

POLLÁK JÁNOS

bizományai és ügynöki irodája Budapest kerepesi-ut 65. szám. 1—5